

ความเห็นส่วนตัว
ของ นายนครินทร์ เมฆไตรรัตน์ ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๒๔/๒๕๖๗

เรื่องพิจารณาที่ ๗/๒๕๖๗

วันที่ ๓๐ เดือน ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๖๗

ระหว่าง { ศาลจังหวัดนครราชสีมา ผู้ร้อง
- ผู้ถูกร้อง

ประเด็นวินิจฉัย

ประเด็นที่หนึ่ง พระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำในความผิดเกี่ยวกับเพศ หรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. ๒๕๖๕ มาตรา ๒๒ ถึงมาตรา ๒๗ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๘ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๘ และมาตรา ๔๐ วรรคหนึ่งและวรรคสอง หรือไม่

ประเด็นที่สอง พระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำในความผิดเกี่ยวกับเพศ หรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. ๒๕๖๕ มาตรา ๒๘ ถึงมาตรา ๓๖ และมาตรา ๓๗ ถึงมาตรา ๔๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๘ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๘ และมาตรา ๔๐ วรรคหนึ่งและวรรคสอง หรือไม่

ความเห็น

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๘ และมาตรา ๔๐ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๓ สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย โดยมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “การตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่รัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติเงื่อนไขไว้ กฎหมายดังกล่าวต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ และจะกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลมิได้ รวมทั้งต้องระบุเหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพไว้ด้วย”

มาตรา ๒๘ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย” และวรรคสอง บัญญัติว่า “การจับและการคุมขังบุคคลจะกระทำมิได้ เว้นแต่มีคำสั่งหรือหมายของศาลหรือมีเหตุอย่างอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ” มาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลไม่ต้องรับโทษอาญา เว้นแต่ได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ และโทษที่จะลงแก่บุคคลนั้นจะหนักกว่าโทษที่บัญญัติไว้ในกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำความผิดมิได้” วรรคสอง บัญญัติว่า “ในคดีอาญา ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด และก่อนมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดแสดงว่าบุคคลใดได้กระทำความผิด จะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดมิได้” และวรรคสาม บัญญัติว่า “การควบคุมหรือคุมขังผู้ต้องหาหรือจำเลยให้กระทำได้เพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อป้องกันมิให้มีการหลบหนี” มาตรา ๓๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว เกียรติยศ ชื่อเสียง และครอบครัว” และวรรคสอง บัญญัติว่า “การกระทำอันเป็นการละเมิดหรือกระทบต่อสิทธิของบุคคลตามวรรคหนึ่ง หรือการนำข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้ประโยชน์ไม่ว่าในทางใด ๆ จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะ” มาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการเดินทางและการเลือกถิ่นที่อยู่” วรรคสอง บัญญัติว่า “การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อความมั่นคงของรัฐ ความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน หรือการผังเมือง หรือเพื่อรักษาสถานภาพของครอบครัว หรือเพื่อสวัสดิภาพของผู้เยาว์” และมาตรา ๔๐ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการประกอบอาชีพ” และวรรคสอง บัญญัติว่า “การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อรักษาความมั่นคงหรือเศรษฐกิจของประเทศ การแข่งขันอย่างเป็นธรรม การป้องกันหรือขจัดการกีดกันหรือการผูกขาด การคุ้มครองผู้บริโภค การจัดระเบียบการประกอบอาชีพเพียงเท่าที่จำเป็น หรือเพื่อประโยชน์สาธารณะอย่างอื่น”

มีประเด็นที่ต้องพิจารณาตามความเห็นของศาลจังหวัดนครราชสีมาว่า หากศาลมีคำสั่งให้ใช้มาตรการเฝ้าระวังนักโทษเด็ดขาดภายหลังพ้นโทษตามคำขอของโจทก์ จำเลยจะกลายเป็นผู้ถูกเฝ้าระวังและนำไปสู่การที่ศาลจะมีคำสั่งใช้มาตรการคุมขังภายหลังพ้นโทษและการคุมขังฉุกเฉินต่อไป จึงเป็นกรณีที่ศาลจะต้องใช้พระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำในความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. ๒๕๖๕ โดยรวมทั้งฉบับ อันมีเนื้อหาจำกัดสิทธิและเสรีภาพของผู้กระทำความผิดฐานต่าง ๆ ตามที่ระบุไว้ แม้ว่าจะได้รับโทษตามคำพิพากษาถึงที่สุดจนครบถ้วนแล้ว ซึ่งรวมถึงสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกายตามมาตรา ๒๘ สิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว เกียรติยศ ชื่อเสียง

และครอบครัวตามมาตรา ๓๒ เสรีภาพในการเดินทางและการเลือกถิ่นที่อยู่ตามมาตรา ๓๘ และเสรีภาพในการประกอบอาชีพตามมาตรา ๔๐ ดังนั้น จึงมีปัญหาว่าเนื้อหาสาระของมาตรการการจำกัดสิทธิเสรีภาพตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวเป็นไปตามหลักความได้สัดส่วนตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ หรือไม่ อีกทั้งเพิ่มภาระแก่เจ้าหน้าที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แต่กลับไม่สามารถป้องกันสังคมจากผู้กระทำความผิดที่เป็นผู้กระทำความผิดติดนิสัยหรือที่มีความผิดปกติทางจิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ทัศนคติที่ศาลมีคำสั่งให้ใช้มาตรการเฝ้าระวังหรือคุมขังย่อมมีผลเท่ากับรัฐสันนิษฐานไว้ก่อนโดยปริยายว่าจำเลยจะไปกระทำความผิด และสิทธิเสรีภาพและเสรีภาพของจำเลยอันเนื่องมาจากการกระทำที่ยังไม่เกิดขึ้นซึ่งไม่เป็นไปตามหลักสากล

พระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำในความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. ๒๕๖๕ มีวัตถุประสงค์ในการตราอันเนื่องมาจากผู้กระทำความผิดอาญาบางประเภทที่เกี่ยวข้องกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง เช่น การข่มขืนกระทำชำเรา การกระทำความผิดทางเพศกับเด็ก การฆาตกรรม การทำร้ายจนเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย การทำร้ายร่างกายผู้อื่นจนเป็นเหตุให้รับอันตรายสาหัส รวมทั้งการนำตัวบุคคลไปเรียกค่าไถ่ เมื่อถูกจำคุกจนพ้นโทษและได้รับการปล่อยตัวสู่สังคมแล้ว ถึงแม้ว่าจะมีการติดตามจากเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจบ้างแต่ไม่มีสภาพบังคับเป็นกฎหมายและไม่มีประสิทธิผลในการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำ ผู้กระทำความผิดเหล่านี้ส่วนหนึ่งยังมีแนวโน้มที่จะกระทำความผิดในรูปแบบเดียวกันหรือรูปแบบใกล้เคียงกันซ้ำอีก สมควรมีกฎหมายเฉพาะที่กำหนดมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำในความผิดดังกล่าว โดยการกำหนดให้มีมาตรการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด มาตรการเฝ้าระวังภายหลังพ้นโทษ และมาตรการคุมขังภายหลังพ้นโทษ เพื่อป้องกันสังคมและผู้เสียหายจากการกระทำความผิดที่อาจเกิดขึ้นอีก และเพื่อส่งเสริมการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด โดยคำนึงถึงสิทธิและเสรีภาพของผู้ต้องคำสั่งดังกล่าวอย่างเหมาะสม

ประเด็นที่หนึ่ง พระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำในความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. ๒๕๖๕ มาตรา ๒๒ ถึงมาตรา ๒๗ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๘ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๘ และมาตรา ๔๐ วรรคหนึ่งและวรรคสอง หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า หมวด ๔ มาตรา ๒๒ ถึงมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวได้กำหนดเกี่ยวกับมาตรการเฝ้าระวังนักโทษเด็ดขาดภายหลังพ้นโทษ โดยมาตรา ๒๒ ได้กำหนดเกี่ยวกับมาตรการเฝ้าระวังนักโทษเด็ดขาดภายหลังพ้นโทษ หากมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่านักโทษเด็ดขาดซึ่งศาลมีคำพิพากษาว่าเป็นผู้กระทำความผิดตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๗๖ มาตรา ๒๗๗ มาตรา ๒๗๘

มาตรา ๒๗๙ มาตรา ๒๘๓ ทวิ มาตรา ๒๘๔ มาตรา ๒๘๘ มาตรา ๒๘๙ มาตรา ๒๙๐ มาตรา ๒๙๗ มาตรา ๒๙๘ และมาตรา ๓๑๓ แห่งประมวลกฎหมายอาญา จะกระทำความผิดซ้ำภายหลังพ้นโทษ โดยมาตรการเฝ้าระวังนักโทษเด็ดขาดภายหลังพ้นโทษ ได้แก่ (๑) ห้ามเข้าใกล้ผู้เสียหายจากการกระทำความผิด (๒) ห้ามทำกิจกรรมที่เสี่ยงต่อการกระทำความผิด (๓) ห้ามเข้าเขตกำหนด (๔) ห้ามออกนอกประเทศเว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากศาล (๕) ห้ามก่อให้เกิดอันตรายต่อละแวกชุมชนที่ตนพักอาศัย (๖) ให้พักอาศัยในสถานที่ที่กำหนด (๗) ให้พักอาศัยในสถานบำบัดที่กำหนดหรือให้ไปอยู่ภายใต้การดูแลในสถานบำบัดภายใต้การดำเนินการของหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งได้รับการรับรองโดยกระทรวงสาธารณสุข ตามที่ศาลเห็นสมควร (๘) ให้ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานหรือผู้ดูแลสถานที่พักอาศัยหรือสถานบำบัด (๙) ให้มารายงานตัวต่อพนักงานคุมประพฤติหรือได้รับการเยี่ยมจากพนักงานคุมประพฤติหรืออาสาสมัครคุมประพฤติหรือเจ้าหน้าที่อื่นตามระยะเวลาที่กำหนด (๑๐) ให้ใช้มาตรการทางการแพทย์หรือมาพบหรือรับการตรวจรักษาจากแพทย์หรือบุคคลอื่นใด ตามที่ศาลหรือพนักงานคุมประพฤติกำหนด (๑๑) ให้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟูแก้ไขหรือเข้าร่วมกิจกรรมตามที่ศาลหรือพนักงานคุมประพฤติกำหนด (๑๒) ให้แจ้งพนักงานคุมประพฤติดำเนินการเปลี่ยนสถานที่ทำงานหรือการเปลี่ยนงาน (๑๓) ให้ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวในการเฝ้าระวัง โดยศาลอาจมีคำสั่งกำหนดมาตรการเฝ้าระวังนักโทษเด็ดขาดภายหลังพ้นโทษตามที่พนักงานอัยการร้องขอโดยกำหนดมาตรการเดียวหรือหลายมาตรการตามควรแก่กรณีก็ได้แต่ต้องไม่เกินสิบปีนับแต่วันพ้นโทษ โดยที่ศาลต้องคำนึงถึงพฤติการณ์แห่งความรุนแรงของคดี สาเหตุแห่งการกระทำความผิด ประวัติการกระทำความผิด ภาวะแห่งจิต นิสัย และลักษณะส่วนตัวอื่นของผู้กระทำความผิด ความปลอดภัยของผู้เสียหายและสังคม โอกาสในการกระทำความผิดซ้ำ การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด และความได้สัดส่วนของการใช้มาตรการที่ต้องกระทบสิทธิเสรีภาพของผู้ต้องถูกบังคับด้วย ทั้งนี้ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการมีคำสั่งของศาลย่อมต้องเป็นไปตามที่กำหนดในข้อบังคับของประธานศาลฎีกาโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา มาตรา ๒๓ ได้กำหนดให้การยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อให้พิจารณาในส่วนของมาตรการดังกล่าวต้องผ่านกระบวนการพิจารณาและกลั่นกรองของคณะกรรมการพิจารณากำหนดมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำ โดยคณะกรรมการดังกล่าวพิจารณาจากรายงานของกรมราชทัณฑ์ซึ่งจัดทำรายงานจำแนกลักษณะของนักโทษเด็ดขาดตามกฎหมายว่าด้วยราชทัณฑ์เป็นรายบุคคล และส่งเรื่องไปให้พนักงานอัยการพิจารณาต่อไป มาตรา ๒๔ กำหนดให้ในกรณีที่พนักงานอัยการเห็นสมควรให้มีการนำมาตรการดังกล่าวมาใช้บังคับตามที่คณะกรรมการร้องขอ พนักงานอัยการต้องยื่นคำร้องต่อศาล โดยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการพิจารณายื่นคำร้องของพนักงานอัยการต้องเป็นไปตามข้อบังคับของอัยการสูงสุด มาตรา ๒๕ กำหนดให้

ศาลจำเป็นต้องไต่สวนคำร้องดังกล่าวโดยเรียกนักโทษเด็ดขาดมาให้ถ้อยคำ และต้องจัดหาทนายความให้แก่ักโทษเด็ดขาดดังกล่าวในกรณีที่ไม่มีทนายความ ทั้งนี้ หากครบกำหนดปล่อยตัวนักโทษดังกล่าว ศาลต้องปล่อยตัวนักโทษดังกล่าวไปเสียก่อนแล้วจึงมีคำสั่งเรียกมาให้ถ้อยคำประกอบการไต่สวนในภายหลัง มาตรา ๒๖ กำหนดให้พนักงานคุมประพฤติเป็นผู้มีหน้าที่ควบคุมดูแลและจัดทำรายงานการเฝ้าระวังนักโทษเด็ดขาดภายหลังพ้นโทษเสนอศาลในทุกรอบหกเดือนเพื่อให้ศาลพิจารณาและถ้าศาลเห็นสมควร ศาลอาจแก้ไขเพิ่มเติม ลดหรือขยายระยะเวลา หรือยกเลิกคำสั่งมาตรการเฝ้าระวังนักโทษเด็ดขาดภายหลังพ้นโทษก็ได้ และมาตรา ๒๗ กำหนดให้ในกรณีที่พฤติการณ์ที่เกี่ยวกับการใช้มาตรการเฝ้าระวังเปลี่ยนแปลงไป พนักงานอัยการหรือผู้ถูกเฝ้าระวังอาจร้องขอหรือศาลเห็นเอง ศาลอาจแก้ไขเพิ่มเติม ลดหรือขยายระยะเวลา หรือยกเลิกคำสั่งมาตรการเฝ้าระวังนักโทษเด็ดขาดภายหลังพ้นโทษบางมาตรการหรือทุกมาตรการก็ได้ จึงเป็นกรณีที่การนำมาตรการเฝ้าระวังตามที่บทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวกำหนดมาใช้บังคับกับนักโทษเด็ดขาดซึ่งกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาตามที่กำหนดภายหลังพ้นโทษ ถึงแม้ว่ามาตรการดังกล่าวจะมีลักษณะเป็นการจำกัดสิทธิเสรีภาพของนักโทษเด็ดขาดภายหลังพ้นโทษอยู่บ้าง ยกตัวอย่างเช่น การห้ามเข้าเขตกำหนด ให้พักอาศัยในสถานที่ที่กำหนด ให้ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานหรือผู้ดูแลที่พักอาศัยหรือสถานบำบัด หรือให้แจ้งพนักงานคุมประพฤติทราบถึงการเปลี่ยนสถานที่ทำงานหรือการเปลี่ยนงาน เป็นต้น แต่ทั้งนี้ การนำมาตรการดังกล่าวมาใช้บังคับย่อมผ่านกระบวนการกลั่นกรองของคณะกรรมการพิจารณากำหนดมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำ ซึ่งพิจารณาจากรายงานของกรมราชทัณฑ์อันเป็นหน่วยงานของรัฐซึ่งมีความใกล้ชิดกับนักโทษเด็ดขาด อีกทั้งต้องผ่านการพิจารณาของพนักงานอัยการซึ่งพิจารณาตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดโดยข้อบังคับของอัยการสูงสุด อันเป็นกระบวนการกลั่นกรองและตรวจสอบความชอบธรรมในการบังคับใช้มาตรการดังกล่าว นอกจากนี้ เมื่อพนักงานอัยการเห็นสมควรให้มีการนำมาตรการดังกล่าวมาใช้บังคับโดยยื่นคำร้องต่อศาล ศาลจำเป็นต้องไต่สวนคำร้องดังกล่าวโดยเรียกนักโทษเด็ดขาดมาให้ถ้อยคำและตั้งทนายความให้แก่ักโทษดังกล่าวในกรณีที่ไม่มีทนายความ และในกรณีที่ครบกำหนดปล่อยตัวนักโทษเด็ดขาดก่อนที่จะมีการเรียกมาให้ถ้อยคำหรือมีคำสั่งตามคำร้องของพนักงานอัยการ กรมราชทัณฑ์ต้องปล่อยตัวนักโทษเด็ดขาดไป โดยศาลมีอำนาจเรียกนักโทษเด็ดขาดที่ได้รับการปล่อยตัวมาให้ถ้อยคำประกอบการไต่สวนในภายหลัง ในส่วนของการไต่สวนคำร้องนั้น ศาลต้องคำนึงถึงพฤติการณ์แห่งความรุนแรงของคดี สาเหตุแห่งการกระทำความผิด ประวัติการกระทำความผิด ภาวะแห่งจิต นิสัย และลักษณะส่วนตัวอื่นของผู้กระทำความผิด ความปลอดภัยของผู้เสียหายและสังคม โอกาสในการกระทำความผิดซ้ำ การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด และความได้สัดส่วนของการใช้มาตรการที่ต้องกระทบสิทธิ

เสรีภาพของผู้ต้องถูกบังคับเป็นสำคัญ โดยที่ศาลจะสั่งให้นำมาตรการดังกล่าวมาใช้บังคับเกินกว่าสิบปี นับแต่วันที่ผู้ถูกเฝ้าระวังพ้นโทษไม่ได้ ทั้งนี้ พนักงานคุมประพฤติมีหน้าที่ที่จะต้องจัดทำรายงานการเฝ้าระวัง นักโทษเด็ดขาดเสนอศาลในทุกรอบหกเดือนในกรณีศาลมีคำสั่งให้นำมาตรการเฝ้าระวังมาใช้บังคับ เพื่อให้ศาลพิจารณารายงานดังกล่าวอันจะนำไปสู่การแก้ไขเพิ่มเติม ลดหรือขยายระยะเวลา หรือยกเลิก คำสั่งที่ให้นำมาตรการดังกล่าวมาใช้บังคับ ถ้าหากศาลเห็นสมควร และในกรณีที่พฤติการณ์ในการ เฝ้าระวังเปลี่ยนแปลงไป เมื่อพนักงานอัยการหรือผู้ถูกเฝ้าระวังร้องขอ หรือศาลเห็นเอง ศาลอาจแก้ไข เพิ่มเติม ลดหรือขยายระยะเวลา หรือยกเลิกมาตรการดังกล่าวบางมาตรการหรือทุกมาตรการก็ได้ อันเป็นการคำนึงถึงสิทธิและเสรีภาพของผู้ต้องคำสั่งดังกล่าวอย่างเหมาะสม

เมื่อบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวได้บัญญัติเกี่ยวกับมาตรการเฝ้าระวังซึ่งจะนำมาใช้บังคับกับ นักโทษเด็ดขาดซึ่งกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาตามที่กำหนด ในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อ ได้ว่าจะกระทำความผิดซ้ำภายหลังพ้นโทษ อันมีลักษณะเป็นการกำหนดให้ศาลจะนำมาตรการเฝ้าระวัง มาใช้บังคับได้เท่าที่บทบัญญัติแห่งกฎหมายกำหนดเท่านั้น อีกทั้งได้กำหนดกรอบระยะเวลาในการนำมาใช้ บังคับอย่างเคร่งครัด กล่าวคือ นำมาใช้บังคับได้ไม่เกินสิบปีนับแต่วันพ้นโทษ โดยที่การนำมาตรการ ดังกล่าวมาใช้บังคับย่อมต้องผ่านการพิจารณาของกรมราชทัณฑ์ คณะกรรมการพิจารณากำหนดมาตรการ ป้องกันการกระทำความผิดซ้ำ และพนักงานอัยการ ตลอดจนผ่านการไตสวนของศาลซึ่งเป็นองค์กรที่ใช้ อำนาจตุลาการ และถ้าหากพฤติการณ์ในการนำมาตรการดังกล่าวมาใช้บังคับเปลี่ยนแปลงไป ศาลย่อม ต้องแก้ไข ลด หรือยกเลิกมาตรการดังกล่าว อันเป็นการคำนึงถึงสิทธิและเสรีภาพของผู้ถูกเฝ้าระวัง เป็นสำคัญ ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาระหว่างสิทธิและเสรีภาพของนักโทษเด็ดขาดซึ่งกระทำความผิดอาญาตามที่ กำหนดที่จะต้องสูญเสียไปภายหลังพ้นโทษอันเนื่องมาจากมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าจะกระทำความผิดซ้ำ จึงต้องถูกเฝ้าระวังกับการป้องกันสังคมและผู้เสียหายจากการกระทำความผิดที่อาจเกิดขึ้นอีก อันเป็นการ แก้ไขปัญหาการก่ออาชญากรรมสะท้อนขวัญหรือการกระทำความผิดในคดีที่อุกฉกรรจ์รุนแรง และ กระทำความผิดซ้ำซากซึ่งก่อเหตุโดยผู้พ้นโทษ และการแก้ไขปัญหาความแออัดของผู้ต้องขังในเรือนจำ ตลอดจนการส่งเสริมการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด จะเห็นได้ว่าการนำมาตรการเฝ้าระวังดังกล่าวมาใช้ บังคับตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าว เป็นไปตามหลักความจำเป็น หลักความได้สัดส่วน และ พอเหมาะพอควรแก่กรณี อีกทั้งสอดคล้องกับหลักการคุ้มครองสังคมจากผู้กระทำความผิดที่เป็นอันตราย ต่อสังคมอันเป็นหลักสากล บทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวจึงไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือ จำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ และไม่กระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคล อีกทั้งการบังคับใช้มาตรการดังกล่าวต้องเป็นไปตามคำสั่งของศาลอันเป็นไปตามที่บทบัญญัติแห่งกฎหมายกำหนด

บทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวจึงไม่ได้มีลักษณะเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกายของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ และไม่ได้มีลักษณะเป็นการจับหรือคุมขังบุคคลโดยไม่มีคำสั่งหรือหมายของศาลหรือเหตุอย่างอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติแต่อย่างใด ประกอบกับมาตรการเฝ้าระวังตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวไม่ใช่โทษทางอาญา บทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวจึงไม่ได้มีลักษณะเป็นการสันนิษฐานว่านักโทษเด็ดขาดดังกล่าวได้กระทำความผิดอาญาซึ่งต้องถูกเฝ้าระวังก่อนที่ศาลจะมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดแสดงว่าได้กระทำความผิด ไม่ได้มีลักษณะเป็นการควบคุมหรือคุมขังผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญา และถึงแม้ว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวจะมีลักษณะเป็นการจำกัดสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว เสรีภาพในการประกอบอาชีพ ชื่อเสียง และครอบครัว เสรีภาพในการเดินทางและการเลือกถิ่นที่อยู่ และเสรีภาพในการประกอบอาชีพอยู่บ้าง แต่ทั้งนี้ บทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวตราขึ้นเพื่อประโยชน์สาธารณะและรักษาความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน ดังนั้น พระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำในความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. ๒๕๖๕ หมวด ๔ มาตรการเฝ้าระวังนักโทษเด็ดขาดภายหลังพ้นโทษ มาตรา ๒๒ ถึงมาตรา ๒๗ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๘ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๘ และมาตรา ๔๐ วรรคหนึ่งและวรรคสอง แต่อย่างใด

ประเด็นที่สอง พระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำในความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. ๒๕๖๕ มาตรา ๒๘ ถึงมาตรา ๓๖ และมาตรา ๓๗ ถึงมาตรา ๔๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๘ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๘ และมาตรา ๔๐ วรรคหนึ่งและวรรคสอง หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า หมวด ๕ มาตรา ๒๘ ถึงมาตรา ๓๖ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวได้กำหนดเกี่ยวกับมาตรการคุมขังภายหลังพ้นโทษ โดยมาตรา ๒๘ กำหนดให้ศาลอาจใช้มาตรการคุมขังภายหลังพ้นโทษ หากศาลเห็นว่ามีความเห็นสมควรเชื่อได้ว่าผู้นั้นจะไปกระทำความผิดอีกและไม่มีมาตรการอื่นใดที่จะป้องกันการกระทำดังกล่าวได้ มาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง กำหนดให้เมื่อคณะกรรมการพิจารณา กำหนดมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำเห็นว่ามีความจำเป็นที่จะต้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้ใช้มาตรการคุมขัง อาจยื่นคำร้องต่อพนักงานอัยการเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป และวรรคสอง กำหนดให้คณะกรรมการพิจารณากำหนดมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำอาจเสนอความเห็นต่อพนักงานอัยการเพื่อยื่นคำร้องต่อศาลขอให้ใช้มาตรการดังกล่าวร่วมกับการกำหนดมาตรการเฝ้าระวังเมื่อครบกำหนดการคุมขังต่อเนื่องกันไปก็ได้ มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง กำหนดให้ในระหว่างการดำเนินการ

ตามมาตรการเฝ้าระวังตามมาตรา ๒๒ หากผู้ถูกเฝ้าระวังไม่ปฏิบัติตามมาตรการดังกล่าว พนักงานคุมประพฤติอาจเสนอความเห็นต่อพนักงานอัยการเพื่อพิจารณายื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอให้มีคำสั่งให้ใช้มาตรการคุมขังภายหลังพ้นโทษ และวรรคสอง กำหนดให้พนักงานคุมประพฤติอาจเสนอความเห็นต่อพนักงานอัยการเพื่อพิจารณาหรือพนักงานอัยการเห็นสมควรยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอให้ศาลมีคำสั่งให้ใช้มาตรการคุมขังภายหลังพ้นโทษร่วมกับการกำหนดมาตรการเฝ้าระวังนักโทษเด็ดขาดภายหลังพ้นโทษเมื่อครบกำหนดการคุมขังต่อเนื่องกันไปก็ได้ มาตรา ๓๑ กำหนดให้ศาลต้องไต่สวนคำร้องตามมาตรา ๒๙ หรือมาตรา ๓๐ เสียก่อนที่จะมีคำสั่ง มาตรา ๓๒ กำหนดให้ในการพิจารณาคำร้องตามมาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง ศาลจะสั่งให้ใช้มาตรการคุมขังเกินสามปีนับแต่วันที่ผู้นั้นพ้นโทษไม่ได้ และคำร้องตามมาตรา ๒๙ วรรคสอง ศาลจะสั่งให้ใช้มาตรการคุมขังเกินสามปีนับแต่วันที่ผู้นั้นพ้นโทษไม่ได้และศาลจะสั่งให้ใช้มาตรการเฝ้าระวังเมื่อครบกำหนดการคุมขังต่อเนื่องกันไปก็ได้ แต่เมื่อนับระยะเวลาทั้งหมดรวมกันต้องไม่เกินสิบปีนับแต่วันที่ผู้นั้นพ้นโทษ มาตรา ๓๓ กำหนดให้การพิจารณาคำร้องตามมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง ศาลจะสั่งให้ใช้มาตรการคุมขังเกินกว่าสามปีนับแต่วันที่ผู้ถูกเฝ้าระวังถูกควบคุมตัวไม่ได้ และระยะเวลาในการบังคับใช้มาตรการรวมกันทั้งหมดจะเกินกว่าสิบปีนับแต่วันที่ผู้นั้นพ้นโทษไม่ได้ โดยให้ถือว่าคำสั่งในส่วนของมาตรการเฝ้าระวังสิ้นสุดลง และการพิจารณาคำร้องตามมาตรา ๓๐ วรรคสอง ศาลจะสั่งให้ใช้มาตรการคุมขังเกินกว่าสามปีนับแต่วันที่ผู้ถูกเฝ้าระวังถูกควบคุมตัวไม่ได้ และระยะเวลาในการบังคับใช้มาตรการต่อเนื่องรวมกันทั้งหมดจะต้องไม่เกินสิบปีนับแต่วันที่ผู้นั้นพ้นโทษ มาตรา ๓๔ กำหนดให้กรมราชทัณฑ์เป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินการบังคับตามคำสั่งคุมขังภายหลังพ้นโทษ โดยคุมขังไว้ในสถานที่คุมขังที่ไม่ใช่เรือนจำและจะปฏิบัติต่อผู้ถูกคุมขังเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดมิได้ ทั้งนี้ หากพฤติการณ์เปลี่ยนแปลงไป หรือเมื่อครบกำหนดหกเดือนนับแต่เริ่มคุมขังและในทุกรอบหกเดือน ให้คณะกรรมการพิจารณากำหนดมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำเสนอความเห็นต่อพนักงานอัยการเพื่อพิจารณายื่นคำร้องต่อศาลให้แก้ไขเพิ่มเติม ลดหรือขยายระยะเวลา หรือยกเลิกคำสั่งคุมขังภายหลังพ้นโทษหรือเปลี่ยนคำสั่งคุมขังภายหลังพ้นโทษเป็นคำสั่งเฝ้าระวังแทนก็ได้ มาตรา ๓๕ กำหนดให้ถ้าผู้ถูกคุมขังตามคำสั่งศาลยังไม่ได้รับการคุมขังหรือคุมขังไม่ครบถ้วนเนื่องจากหลบหนี ถ้าพ้นกำหนดสามปีนับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งหรือวันที่หลบหนี จะคุมขังผู้นั้นอีกไม่ได้ และมาตรา ๓๖ กำหนดให้ก่อนครบกำหนดระยะเวลาคุมขังถ้าศาลไม่ได้มีคำสั่งให้ใช้มาตรการเฝ้าระวังต่อเนื่องกันไป พนักงานอัยการอาจยื่นคำร้องต่อศาลก่อนครบกำหนดระยะเวลาดังกล่าวให้ศาลมีคำสั่งให้ใช้มาตรการเฝ้าระวังแก่ผู้ถูกคุมขังเมื่อครบกำหนดการคุมขังได้ โดยศาลอาจมีคำสั่งภายหลังครบกำหนดระยะเวลาคุมขังก็ได้ จึงเป็นกรณีที่มีการนำมาตรการคุมขังภายหลังพ้นโทษมาใช้บังคับนั้น ต้องเป็นกรณีที่ไม่มีมาตรการอื่นใดที่จะป้องกันไม่ให้นักโทษเด็ดขาด

กระทำความผิดซ้ำอีก และศาลต้องไต่สวนคำร้องขอให้มีการสั่งให้ใช้มาตรการดังกล่าวเสียก่อน โดยศาลอาจมีคำสั่งให้ใช้มาตรการดังกล่าวนับแต่วันที่พ้นโทษ หรือให้ใช้ในกรณีที่ผู้ถูกเฝ้าระวังไม่ปฏิบัติตามมาตรการเฝ้าระวัง หรืออาจมีคำสั่งให้ใช้ควบคุมต่อเนื่องกันไปกับมาตรการดังกล่าว ทั้งนี้ บทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวได้กำหนดกรอบระยะเวลาของการบังคับใช้มาตรการดังกล่าวเอาไว้อย่างเคร่งครัด กล่าวคือ มาตรการคุมขังไม่อาจใช้บังคับได้เกินกว่าสามปีนับแต่วันที่พ้นโทษหรือนับแต่วันที่ผู้ถูกเฝ้าระวังถูกควบคุมตัว และในกรณีที่ใช้บังคับต่อเนื่องกันกับมาตรการเฝ้าระวังรวมระยะเวลาทั้งหมดจะเกินกว่าสิบปี นับแต่วันที่พ้นโทษไม่ได้ โดยการคุมขังดังกล่าวต้องคุมขังในสถานที่ที่มีไข้เรือนจำและจะปฏิบัติต่อผู้ถูกคุมขังเสมือนผู้กระทำความผิดมิได้ และหากพฤติการณ์เปลี่ยนแปลงไปหรือในทุกรอบหกเดือนนับแต่วันเริ่มการคุมขัง คณะกรรมการพิจารณากำหนดมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำพิจารณาเสนอความเห็นต่อพนักงานอัยการเพื่อพิจารณายื่นคำร้องต่อศาลเสนอให้มีคำสั่งแก้ไขเพิ่มเติม ลดหรือขยายระยะเวลา หรือยกเลิกคำสั่งคุมขังภายหลังพ้นโทษหรือเปลี่ยนคำสั่งคุมขังเป็นคำสั่งเฝ้าระวัง นอกจากนี้ ถ้าหากพนักงานกำหนดระยะเวลาสามปีนับแต่วันที่ศาลมีคำสั่ง ไม่ว่าจะผู้ถูกคุมขังจะถูกคุมขังครบถ้วนหรือไม่ เมื่อพ้นกรอบระยะเวลาดังกล่าวก็ไม่อาจคุมขังนักโทษเด็ดขาดภายหลังพ้นโทษได้อีกต่อไป โดยที่ศาลอาจมีคำสั่งให้ใช้มาตรการเฝ้าระวังต่อเนื่องจากมาตรการคุมขังภายหลังพ้นโทษตามคำขอของพนักงานอัยการ

เมื่อบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวกำหนดให้การนำมาตรการคุมขังภายหลังพ้นโทษมาใช้บังคับต่อเมื่อไม่มีมาตรการอื่นใดที่จะป้องกันมิให้นักโทษเด็ดขาดหรือผู้ถูกเฝ้าระวังไปกระทำความผิดซ้ำอีก และกำหนดให้ศาลซึ่งเป็นองค์กรที่ใช้อำนาจตุลาการเป็นผู้ไต่สวนคำร้องขอให้ให้นำมาตรการดังกล่าวมาใช้บังคับซึ่งอาจใช้บังคับต่อเนื่องกันกับมาตรการเฝ้าระวัง โดยกำหนดกรอบระยะเวลาในการบังคับใช้มาตรการดังกล่าว สถานที่ในการคุมขัง ตลอดจนการปฏิบัติต่อผู้ถูกคุมขังเอาไว้อย่างเคร่งครัด และในกรณีที่ล่วงเลยระยะเวลาการคุมขังตามคำสั่งศาล ไม่ว่าจะผู้ถูกคุมขังจะถูกคุมขังครบถ้วนหรือไม่ และไม่ว่าจะเพราะผู้ถูกคุมขังหลบหนีหรือเพราะเหตุใด จะคุมขังผู้นั้นอีกไม่ได้ อันเป็นไปตามหลักการคุมขังเพื่อความปลอดภัยของสังคมตามความเห็นของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน (Human Rights Committee) เนื่องจากผู้ต้องถูกคุมขังเป็นผู้ที่ได้ก่ออาชญากรรมรุนแรงตามประมวลกฎหมายอาญาและมีความเป็นไปได้ที่จะกระทำความผิดซ้ำอีกในอนาคต โดยมาตรการคุมขังดังกล่าวเป็นมาตรการสุดท้ายในการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำ และการบังคับใช้มาตรการดังกล่าวย่อมอยู่ภายใต้การตรวจสอบของคณะกรรมการพิจารณากำหนดมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำซึ่งมีหน้าที่พิจารณาเสนอความเห็นต่อพนักงานอัยการเพื่อพิจารณายื่นคำร้องต่อศาลเสนอให้มีคำสั่งแก้ไขเพิ่มเติม ลดหรือขยายระยะเวลา หรือยกเลิกคำสั่งคุมขังภายหลังพ้นโทษหรือเปลี่ยนคำสั่งคุมขังเป็นคำสั่งเฝ้าระวัง ในทุกรอบหกเดือนหรือในกรณีที่

พฤติการณ์อันเกี่ยวกับการบังคับใช้มาตรการดังกล่าวได้เปลี่ยนแปลงไป อีกทั้งกำหนดให้ปฏิบัติกับผู้ถูกคุมขังแตกต่างจากนักโทษเด็ดขาดที่ถูกลงโทษในเรือนจำ และการคุมขังดังกล่าวย่อมเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ในการฟื้นฟูแก้ไขและนำผู้ถูกคุมขังกลับสู่สังคม โดยที่มาตรการดังกล่าวมิใช่โทษทางอาญาแต่อย่างใด และถึงแม้ว่ามาตรการดังกล่าวจะมีลักษณะเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย สิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว เกียรติยศ ชื่อเสียง และครอบครัว เสรีภาพในการเดินทางและการเลือกถิ่นที่อยู่ และเสรีภาพในการประกอบอาชีพอยู่บ้าง แต่บทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวตราขึ้นเพื่อประโยชน์สาธารณะและรักษาความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน อีกทั้งเมื่อพิจารณาระหว่างสิทธิและเสรีภาพของผู้ถูกคุมขังซึ่งจะต้องสูญเสียไปกับการป้องกันสังคมจากผู้กระทำความผิดที่เป็นอันตรายต่อสังคมโดยไม่มีมาตรการอื่นใดที่จะป้องกันได้อีก จะเห็นได้ว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวเป็นไปตามหลักความได้สัดส่วน พอเหมาะพอควรแก่กรณี จึงไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่ได้มีลักษณะเป็นการเพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ และไม่กระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลแต่อย่างใด แต่ทั้งนี้ ในส่วนของมาตรา ๓๔ วรรคสาม ที่กำหนดให้ในกรณีที่พฤติการณ์เปลี่ยนแปลงไป หรือเมื่อครบกำหนดหกเดือนนับแต่วันที่เริ่มมีการคุมขังภายหลังพ้นโทษและในทุกกรอบหกเดือน ให้คณะกรรมการพิจารณากำหนดมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำพิจารณาเสนอความเห็นต่อพนักงานอัยการเพื่อพิจารณายื่นคำร้องต่อศาลให้มีคำสั่งแก้ไขเพิ่มเติม ลดหรือขยายระยะเวลา หรือยกเลิกคำสั่งคุมขังภายหลังพ้นโทษหรือเปลี่ยนคำสั่งคุมขังภายหลังพ้นโทษเป็นคำสั่งเฝ้าระวังแทนก็ได้ โดยไม่ได้กำหนดให้ผู้ถูกคุมขังมีสิทธิในการยื่นคำร้องต่อศาลให้มีคำสั่งแก้ไขเพิ่มเติม ลดหรือยกเลิกคำสั่งคุมขังภายหลังพ้นโทษหรือเปลี่ยนคำสั่งคุมขังภายหลังพ้นโทษเป็นคำสั่งเฝ้าระวังแทน ในกรณีที่พฤติการณ์เปลี่ยนแปลงไป อีกทั้งไม่ได้กำหนดให้ศาลสามารถเห็นเองได้ในกรณีดังกล่าวเพื่อมีคำสั่งแก้ไขเพิ่มเติม ลดหรือขยายระยะเวลา หรือยกเลิกคำสั่งคุมขังภายหลังพ้นโทษหรือเปลี่ยนคำสั่งคุมขังภายหลังพ้นโทษเป็นคำสั่งเฝ้าระวังแทน อันเป็นการบัญญัติซึ่งแตกต่างไปจากมาตรา ๒๗ ในส่วนของการบังคับใช้มาตรการเฝ้าระวังนักโทษเด็ดขาดภายหลังพ้นโทษ เมื่อพฤติการณ์เปลี่ยนแปลงไป ทั้งนี้ มาตรการคุมขังภายหลังพ้นโทษย่อมมีความร้ายแรงยิ่งกว่ามาตรการเฝ้าระวังภายหลังพ้นโทษ ผู้ถูกคุมขังย่อมต้องมีสิทธิในการร้องขอให้มีการปล่อยตัวหรือสิทธิที่จะได้รับการตรวจสอบการคุมขังโดยศาลในกรณีที่พฤติการณ์อันเกี่ยวกับการบังคับใช้มาตรการคุมขังภายหลังพ้นโทษได้เปลี่ยนแปลงไป การที่บทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวกำหนดให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการพิจารณากำหนดมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำที่จะพิจารณาเสนอความเห็นต่อพนักงานอัยการให้ยื่นคำร้องต่อศาลให้มีคำสั่งแก้ไขเพิ่มเติม ลดหรือขยายระยะเวลา หรือยกเลิกคำสั่งคุมขังภายหลังพ้นโทษหรือเปลี่ยนคำสั่งคุมขังภายหลังพ้นโทษเป็นคำสั่ง

ใฝ่ระวางแทน ในกรณีพฤติการณ์เปลี่ยนแปลงไป โดยที่ไม่ได้กำหนดให้ผู้ถูกคุมขังมีสิทธิในการยื่นคำร้องดังกล่าว อีกทั้งไม่ได้กำหนดให้ศาลสามารถเห็นเองได้ในกรณีดังกล่าว บทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวจึงขัดต่อหลักนิติธรรม และมีลักษณะเป็นการจำกัดสิทธิของผู้ถูกคุมขังเกินสมควรแก่เหตุ อีกทั้งส่งผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกายของผู้ถูกคุมขังอย่างมีนัยยะสำคัญ ดังนั้น พระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำในความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. ๒๕๖๕ หมวด ๕ มาตรการคุมขังภายหลังพ้นโทษ มาตรา ๒๘ ถึงมาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาตรา ๓๕ และมาตรา ๓๖ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๘ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๘ และมาตรา ๔๐ วรรคหนึ่งและวรรคสอง แต่ทั้งนี้ มาตรา ๓๔ วรรคสาม ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๘ วรรคหนึ่ง แต่ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘ วรรคสอง มาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๘ และมาตรา ๔๐ วรรคหนึ่งและวรรคสอง แต่อย่างไร

ทั้งนี้ หมวด ๖ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ได้กำหนดเกี่ยวกับการคุมขังฉุกเฉิน โดยมาตรา ๓๗ กำหนดให้กรณีมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าผู้ถูกใฝ่ระวางจะกระทำความผิด และมีเหตุฉุกเฉิน หากไม่มีมาตรการอื่นใดที่อาจป้องกันได้ เมื่อพนักงานอัยการร้องขอ ศาลอาจสั่งคุมขังฉุกเฉินผู้ถูกใฝ่ระวางได้ไม่เกินเจ็ดวันนับแต่วันที่ศาลสั่ง มาตรา ๓๘ กำหนดให้พนักงานคุมประพฤติเป็นผู้เสนอความเห็นต่อพนักงานอัยการในการยื่นคำร้องตามมาตรา ๓๗ และให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจับผู้ถูกใฝ่ระวางก่อนที่ศาลจะมีคำสั่งแต่ควบคุมตัวได้ไม่เกินสี่สิบแปดชั่วโมง และเมื่อศาลมีคำสั่งให้กรมราชทัณฑ์นำตัวไปคุมขังโดยไม่ทำให้มาตรการใฝ่ระวางสิ้นผลไปและให้ดำเนินการต่อไปภายหลังพ้นจากการคุมขังฉุกเฉิน มาตรา ๓๙ ให้ศาลพิจารณาคำร้องตามมาตรา ๓๗ โดยเร็ว และผู้ถูกใฝ่ระวางอาจยื่นคำร้องขอฝ่ายเดียวเพื่อให้ศาลยกเลิกคำสั่งนั้นเสีย ถ้าศาลมีคำสั่งยกเลิก คำสั่งเช่นนี้ให้เป็นที่สุด มาตรา ๔๐ กำหนดให้กรมราชทัณฑ์เป็นผู้รับผิดชอบการคุมขังฉุกเฉิน และมาตรา ๔๑ กำหนดให้เมื่อศาลมีคำสั่งคุมขังฉุกเฉิน ให้พนักงานคุมประพฤติเสนอต่อพนักงานอัยการให้ยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอให้แก้ไขเพิ่มเติมมาตรการใฝ่ระวาง หรือขอให้มีคำสั่งให้ใช้มาตรการการคุมขังภายหลังพ้นโทษเพื่อป้องกันผู้ถูกคุมขังฉุกเฉินกระทำความผิดซ้ำ จึงเป็นกรณีที่ศาลอาจมีคำสั่งให้ใช้มาตรการคุมขังฉุกเฉินกับผู้ถูกใฝ่ระวางได้ ถ้าหากมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าผู้ถูกใฝ่ระวางจะกระทำความผิดซ้ำอีกและมีเหตุฉุกเฉิน อีกทั้งต้องไม่มีมาตรการอื่นใดที่จะป้องกันในกรณีดังกล่าว โดยกำหนดกรอบระยะเวลาเอาไว้อย่างเคร่งครัด กล่าวคือ คุมขังฉุกเฉินได้ไม่เกินเจ็ดวันนับแต่วันที่ศาลมีคำสั่ง และให้อำนาจพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจับผู้ถูกใฝ่ระวางแต่

ไม่อาจควบคุมตัวผู้ถูกเฝ้าระวังได้เกินสี่สิบแปดชั่วโมง ทั้งนี้ คำสั่งดังกล่าวไม่ทำให้คำสั่งให้ใช้มาตรการเฝ้าระวังสิ้นผลแต่อย่างใด และผู้ถูกเฝ้าระวังมีสิทธิที่จะยื่นคำร้องฝ่ายเดียวเพื่อให้ศาลยกเลิกคำสั่งดังกล่าว ถ้าหากศาลมีคำสั่งยกเลิก คำสั่งดังกล่าวถือว่าเป็นที่สุด นอกจากนี้ หากผู้ถูกเฝ้าระวังถูกคุมขังถูกเงินพนักงานอัยการอาจยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรการเฝ้าระวังนักโทษเด็ดขาดภายหลังพ้นโทษตามหมวด ๔ หรือเสนอศาลให้มีคำสั่งให้ใช้มาตรการคุมขังภายหลังพ้นโทษตามหมวด ๕

เมื่อบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวกำหนดให้ศาลอาจมีคำสั่งให้คุมขังผู้ถูกเฝ้าระวังถูกเงินได้ในกรณีที่มีเหตุถูกเงินและมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าผู้ถูกเฝ้าระวังจะกระทำความผิดซ้ำอีก โดยให้อำนาจพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจับผู้ถูกเฝ้าระวังและการคุมขังถูกเงินจะคุมขังได้ไม่เกินเจ็ดวัน อีกทั้งไม่ทำให้มาตรการเฝ้าระวังซึ่งมีผลใช้บังคับอยู่สิ้นผลไปแต่อย่างใด นอกจากนี้ ผู้ถูกคุมขังอาจยื่นคำร้องฝ่ายเดียวเพื่อขอให้ศาลมีคำสั่งยกเลิกการคุมขังถูกเงินดังกล่าวได้ มาตรการดังกล่าวเป็นมาตรการซึ่งเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันสังคมจากผู้กระทำความผิดที่เป็นอันตรายต่อสังคม อีกทั้งส่งผลทำให้การบังคับใช้มาตรการเฝ้าระวังนักโทษเด็ดขาดภายหลังพ้นโทษเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาระหว่างสิทธิและเสรีภาพของผู้ถูกเฝ้าระวังที่จะต้องสูญเสียไปในกรณีที่มีเหตุถูกเงินและมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ากระทำความผิดซ้ำอีกกับประโยชน์สาธารณะที่สังคมจะได้รับจากมาตรการดังกล่าวซึ่งเป็นหลักประกันในการป้องกันสังคมจากผู้กระทำความผิดที่เป็นอันตรายต่อสังคมอันเนื่องมาจากการกระทำความผิดอาญาซ้ำ จะเห็นได้ว่ามาตรการดังกล่าวเป็นไปตามหลักความจำเป็น หลักความได้สัดส่วนพอเหมาะพอควรแก่กรณี โดยที่การคุมขังถูกเงินมิใช่โทษทางอาญาแต่อย่างใด บทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวจึงไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่ได้มีลักษณะเป็นการเพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ และไม่กระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคล และถึงแม้ว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวจะมีลักษณะเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย สิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว เกียรติยศ ชื่อเสียง และครอบครัว เสรีภาพในการเดินทางและการเลือกถิ่นที่อยู่ และเสรีภาพในการประกอบอาชีพอยู่บ้าง แต่บทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวตราขึ้นเพื่อประโยชน์สาธารณะและรักษาความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน ดังนั้น พระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำในความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. ๒๕๖๕ หมวด ๖ การคุมขังถูกเงิน มาตรา ๓๗ ถึงมาตรา ๔๑ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๘ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๘ และมาตรา ๔๐ วรรคหนึ่งและวรรคสอง แต่อย่างใด

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงเห็นว่า พระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำในความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. ๒๕๖๕ มาตรา ๒๒ ถึงมาตรา ๒๗ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๘ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๘ และมาตรา ๔๐ วรรคหนึ่งและวรรคสอง

พระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำในความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. ๒๕๖๕ มาตรา ๒๘ ถึงมาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาตรา ๓๕ มาตรา ๓๖ และมาตรา ๓๗ ถึงมาตรา ๔๑ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๘ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๘ และมาตรา ๔๐ วรรคหนึ่งและวรรคสอง โดยที่มาตรา ๓๔ วรรคสาม ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๘ วรรคหนึ่ง แต่ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘ วรรคสอง มาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๘ และมาตรา ๔๐ วรรคหนึ่งและวรรคสอง แต่อย่างไร

(นายนครินทร์ เมฆไตรรัตน์)

ประธานศาลรัฐธรรมนูญ